

РЕШЕНИЕ

№ 89

гр. Враца, 14.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – ВРАЦА, Ш-ТИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на осми февруари през две хиляди двадесет
и четвърта година в следния състав:

Председател: Росица Ив. Маркова

Членове: Христо Н. Христов
Катя Н. Гердова

при участието на секретаря Галя Цв. Иванова
като разгледа докладваното от Катя Н. Гердова Въззивно гражданско дело №
20231400500619 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

Въззивното дело е образувано въз основа на въззивна жалба вх.№ 12902/24.10.2023г.
от З. А. Л. с ЕГН *****, чрез пълномощника си ЕАД „Д. М.“ ЕИК ***, с адрес на
управление ***. представлявано от Д. М. М.-управител, срещу Решение № 548/09.10.2023г.
по гр.д.№1003/2023г. по описа на Районен съд- Враца, с което са отхвърлени предявените от
ищеца искове с правно основание чл.22 вр.чл.23 от ЗПК и чл.55,ал.1,предл.1 от ЗЗД за
обявяване нищожността на устоечната клауза в чл.4,ал.2 от договор за заем сключен на
10.01.2018г. и за осъждане на ответника да му заплати сумата от 369,12 лева представляваща
платена по договора неустойка.

В жалбата се инвокира оплакване за неправилност на обжалваното решение поради
постановяването му в нарушение на материалния закон.

Посочва, че районният съд в мотивите на обжалваното решение е следвало да се
позове на нищожността на договора по см.на чл.26,ал.2,пр.1 от ЗЗД, като счита, че клаузата
на чл. 4 от договора за заем е уговорена изцяло в противоречие с чл. 16 от ЗПК, тъй като
чрез нея кредиторът прехвърля своята отговорност за дължимата професионална грижа по
чл.16 от ЗПК на потребителя.

Твърди, че в случая договорът за паричен заем е сключен в нарушение на чл.11,
ал.1,т.10 от ЗПК, тъй като не е посочен действителния размер на разходите по кредита,
който включва всички лихви и такси, съгласно § 1, т. 1 от ДР на ЗПК, поради което води до

нищожност на целия договор за паричен заем.

С процесната клауза за неустойка в полза на кредитора се уговаря още едно допълнително обезщетение за неизпълнението на акцесорно задължение - недадено обезпечение, от което обаче не произтичат вреди.

Жалбоподателя по вторият иск с правно основание чл. 55 от ЗЗД, счита, че по делото безспорно се доказало предаване на сумата, предмет на исковата претенция.

Според него в тежест на ответника е да докаже на какво основание е получил дадената му сума. Ако съдът приеме, че липсва договор между страните, то липсва каквото и да е основание да бъдат задържани сумите, предоставени от ищеца на ответника.

В жалбата се развиват подробни правни съображения в подкрепа на твърдението за нищожност на договора за паричен заем сключен между страните, на неустоечната клауза в чл.4 от договора, както и връщане на сумата 369,12 лв. на основание чл.55 от ЗЗД.

В жалбата се заявява искане обжалваното решение да бъде отменено и да се уважат предявените искове.

Претендират се разноси.

Заявява доказателствени искания, като на основание чл.190 ал.1 от ГПК да се задължи ответника да предостави процесния договор за предоставяне на гаранция, който не се намира в ищеца, тъй като при сключването на договора не му е предоставен екземпляр от него.

С определение № 15/09.01.2024г. постановено по реда на чл.267 от ГПК въззивния състав е оставил това искане без уважение, като изложил мотиви.

В изпълнение указанията на съда дадени в разпореждане № 445/13.12.2023г. въззивника с допълнителна молба вх.№ 8235/28.12.2023г. е посочил, че написаното във въззивната жалба досежно договор за поръчителство е техническа грешка и не е предмет на настоящето производство. Следва да се чете: На основание чл.190, ал.1 от ГПК да се изиска от ответната страна договор за паричен заем № ***/10.01.2018г., който не се намира в негово държане.

Отново е поискал на основание чл.190 ал.1 от ГПК да се задължи ответника да предостави процесния договор за паричен заем, но съдът с определението по чл.267 от ГПК е оставил това искане без уважение по изложените в определението мотиви.

С въззивната жалба и с отговора страните не представят доказателства и не правят други доказателствени искания.

При извършената проверка по чл. 267 ГПК въззивният констатира, че въззивната жалба е подадена срещу подлежащ на обжалване акт, от надлежна страна, в срока по чл. 259, ал. 1, ГПК и отговаря на изискванията на чл. 260 и чл. 261 ГПК.

При констатираната редовност на жалбата, съгласно чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси, той е ограничен от посоченото в жалбата.

Първоинстанционното съдебно решение е валидно и допустимо, постановено в съответствие с основаниято и петитума на искането за съдебна защита, предявено с исковата молба на ищите.

За да се произнесе по основателността на жалбата, настоящият съдебен състав обсъди събраните пред районния съд доказателства поотделно и в тяхната пълнота, във връзка с изтъкнатите от страните доводи, при което приема следното от фактическа страна:

Районен съд-Враца е бил сезиран и се е произнесъл по предявени от З. А. Л. с ЕГН ***** от *** против "Изи Асет Мениджмънт" АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление ***, представлявано от Г. Т., икове с правни основания чл.22 във връзка с чл.23 от ЗПК и чл.55 ал.1 предл.1 от ЗЗД - да бъде обявена нищожността на неустоечната клауза в чл.4 ал.2 от сключен на 10.01.2018 г. между страните договор за заем и да бъде осъден ответникът да заплати на ищеца сумата от 369.12 лв. платена по договора неустойка.

В исковата молба се твърди, между ищеца и "Изи Асет Мениджмънт" АД, ЕИК *** е сключен Договор за паричен заем № *** на 10.01.2018 г. за сумата 1 200,00 лв., като размерът на лихвения процент не бил упоменат. Твърди, че в чл.4 от този договор било уговорено заемът да бъде обезпечен, а в случай на неизпълнение на задължението да предостави обезпечение, ищецът дължи неустойка в размер на 600,00 лв., която е включена във всяка от погасителните вноски.

Ищеца твърди, че му била начислена такава неустойка и той бил погасил изцяло сумата по договора.

Основният аргумент за твърдяната нищожност, който се изтъква от ищеца, е поради противоречие с добрите нрави, тя излизала извън присъщите ѝ обезщетителна, обезпечителна и санкционна функции и водела до оскъпяване на кредита. Освен това кредиторът не я бил включил към ГПР и по този начин заобикаля нормата на чл.19 ал.4 от ЗПК, поради което и на основание чл.22 от ЗПК във връзка с чл.11 ал.1 т.10 от ЗПК, договорът за потребителски кредит е недействителен. На следващо място счита, че неустойката е необосновано висока и не била и индивидуално уговорена.

В срока по чл. 131 ГПК е постъпил отговор от ответното дружество "Изи Асет Мениджмънт" АД, ЕИК ***, действащо чрез юрисконсулт М. К., с който се оспорва предявеният иск като неоснователен.

Счита, че исковата молба била нередовна, тъй като не отговаряла на чл.127, ал.1, т.4 и т.5 от ГПК, както и че не е представен Договор за паричен заем № *** на 10.01.2018 г.

Ответника посочва, че процесният Договор за паричен заем № ***/10.01.2018 г. е действителен и отговаря на изискванията на чл.10, ал.1, чл.11, ал.1, т.7-12 и чл.20 и ал.2 от ЗПК. Счита за несъстоятелни твърденията на ищеца, че клаузата за неустойка цели заобикаляне на закона и развива правни съображения.

От друга страна се твърди, че на ищеца са били известни всички параметри и суми по

договора за кредит, като му е дадена възможност да влияе върху съдържанието на договора и той не е бил поставен в положение на по-слаба страна по него, тъй като се бил запознал с преддоговорната информация, попълнил въпросник за кандидатстване на кредит, въз основа на които са договорени клаузите по договора.

При тези аргументи е отправено искане за отхвърляне на предявените иски като неоснователни, като се претендират и разноски по делото.

С обжалваното решение РС-Враца е отхвърлил предявените иски на ищеца З. А. Л. с правни основания чл.22 във връзка с чл.23 от ЗПК и чл.55 ал.1 предл.1 от ЗЗД - да бъде обявена нищожността на неустоечната клауза в чл.4 ал.2 от сключен на 10.01.2018 г. между страните договор за заем и да бъде осъден ответникът да заплати на ищеца сумата от 369.12 лв. платена по договора неустойка.

В мотивите на решението е посочено, че при непредставянето на договора между страните, съдът не може да направи обоснован извод за съдържанието му, включая и за клаузата за начисляване на неустойка при непредставяне на обезпечение, въпреки, че страните не спорят за обвързаната договореност. При непредставянето на договора от ответника, съдът не може да приложи чл.161 от ГПК във връзка с чл.190 ал.2 от ГПК.

Въззивната инстанция споделя направените от районния съд фактически и правни изводи и намира, че решението му е постановено при правилно приложение на материалния закон и доказателствата по делото, при което на основание чл.272 ГПК се присъединява и препраща към мотивите на първоинстанционния съд.

Във връзка с изложените във въззивната жалба доводи, следва да се добави и следното:

Не могат да бъдат споделени доводите на жалбоподателя, че първоинстанционния съд следвало да се позове на нищожността на договора по см.на чл.26,ал.2,пр.1 от ЗЗД, като счете, че клаузата на чл. 4 от договора за заем била уговорена в противоречие с чл. 16 от ЗПК.

Критериите дали е налице нищожност поради противоречие с добрите нрави на неустойката, се съдържат в тълкувателно решение № 1 от 15.06.2010 г. по т. д. № 1/2009 г. на ОСТК на ВКС, а именно - такава е неустойка, която е уговорена извън присъщите й обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции. Преценката за нищожност се извършва в зависимост от специфичните за всеки конкретен случай факти и обстоятелства, при съобразяване на примерно посочени критерии, като естеството и размер на обезпеченото с неустойката задължение, обезпечение на поетото задължение с други, различни от неустойката правни способности, вида на самата уговорена неустойка и на неизпълнението, за което е предвидена, съотношението между размера на неустойката и очакваните за кредитора вреди от неизпълнението. В този смисъл решение № 107/25.06.2010 г. на ВКС по т. д. № 818/2009 г., II т. о./.

Задължението за представяне на процесния Договор за паричен заем № ***/10.01.2018 г. е в доказателствената тежест на ищеца, която му е указана от първоинстанционния съд, тъй като той претендира изгодни за себе последици от обявяване за нищожна на клауза от

договора, по който е страна.

В случая без да е представен самият договор за паричен заем № ***/10.01.2018г. съдът не е в състояние да се произнесе по нищожността на посочената клауза, нито дали договора е сключен в нарушение на чл.11, ал.1, т.10 от ЗПК.

Напълно несъстоятелни са доводите на жалбоподателя по вторият предявен иск с правно основание 55 ал.1 предл.1 от ЗЗД, твърдейки, че ответника е получил исковата сума от 369,12 лв. без основание, тъй като сумата била заплатена от ищеца.

В случая не се спори, че липсва изобщо договор за заем, а че същият не е представен от ищеца, съгласно разпределената му доказателствена тежест по реда на чл.154 от ГПК, а ответника в писменият отговор по чл.131 от ГПК посочва, че не разполага с екземпляр от процесният договор, тъй като е унищожен, поради изтичане на предвидения за съхраняване 5-годишен срок, изводимо от разпоредбата на чл.67, ал.1 от ЗМИП. Останалите формуляри-погасителен план и стандартен европейски формуляр били изготвени в един екземпляр и предоставени на заемателя преди сключване на Договора, като ответното дружество нямало задължение да съхранява копие от тях.

Следователно, при сключването на договора за кредит жалбоподателят не само е знаел неговите реквизити и условия, но е следвало да разполага с копие от него, погасителния план и СЕФ, доколкото твърди, че е страна по договора.

С оглед изложеното въззивният съдебен състав намира, че непредставяне на процесният договор за кредит от ищеца, носещ доказателствена тежест за установяване на твърдяните от него изгодни факти - нищожност на клаузата на чл.4 от договора води до отхвърляне на предявения от него иск за установяване на нищожност на тази клауза в договора, респ. на обусловения иск за връщане на недължимо платената сума от 369,12 лв. от ответника, получена без основание.

Достигайки също до този извод за неоснователност и недоказаност на предявените искове, районният съд е постановил правилно решение, което ще следва да се потвърди.

При този изход на делото на въззивника и на процесуалният му представител не се дължат разноски.

В полза на въззиваемата страна „Изи Асет Мениджмънт“ АД представлявана от юрисконсулт М.К., ще следва да бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение в условията на чл.78, ал.8 от ГПК вр.чл. 25, ал.1 от НЗПП в размер на 100,00 лв. пред настоящата въззивна инстанция.

Водим от горното, Врачанският окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 548/09.10.2023г. по гр.д.№ 1003/2023г. по описа на Районен съд- Враца.

ОСЪЖДА З. А. Л. с ЕГН ***** от *** **ДА ЗАПЛАТИ** на "Изи Асет Мениджмънт" АД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление ***, представлявано от Г. Т., деловодни разноски пред въззивната инстанция в размер на **100,00 лв./Сто лева/** за юрисконсултско възнаграждение.

Решението не подлежи на касационно обжалване и е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____